Raadsvoorstel

Onderwerp	Raadsvoorstel Evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie en afdoening motie 1810-11
Zaakid	2023-118780
Auteur	Desiree Kluyver +31793468887 D.G.Kluyver@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Afdelingshoofd	Broek - Schoonen M. van den (Mirjam)
Portefeuillehouder	Wethouder Mertens
Medeverantwoordelijke(n)	Wethouder Iedema

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Programma 6 Dienstverlening en samenspraak
Eerdere besluitvorming	Stedenbouwkundige buurtvisie12 juli 2021
Samenvatting	Naar aanleiding van het initiatiefvoorstel Stedenbouwkundige Buurtvisie zijn met deze methodiek in het najaar 2022 twee pilots in de Binnenstad uitgevoerd. Het ging om deelgebieden Luxemburglaan en omgeving en omgeving Nederlandlaan. Doel van de Stedenbouwkundige Buurtvisie is het in een vroeg stadium betrekken van belanghebbenden bij nieuwe ontwikkelingen en daarbij ook de bestaande omgeving van de ontwikkellocaties te betrekken. Voor deze pilots was een zeer uitvoerig participatietraject opgezet met meerdere bijeenkomsten met gesprekken per thema in kleine groepen, een safari door het plangebied en interviews op straat. Belanghebbenden zijn daardoor op een andere, meer interactieve, wijze betrokken bij de planvorming voor de deelgebieden. **Aanpak evaluatie** Om een totaalbeeld te krijgen van het succes van de pilot zijn zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens verzameld. Zowel objectieve meetwaarden (zoals het aantal aanwezigen op een bijeenkomst) als subjectieve percepties (de mening van deelnemers) zijn onderzocht. De data zijn verkregen via een digitale enquête gehouden onder de deelnemers aan de buurtvisies Luxemburglaan e.o. en Zuidflank Nederlandlaan. Ook zijn interviews gevoerd met betrokken medewerkers, met de projectontwikkelaars, raadsleden die deelgenomen hebben aan (onderdelen van) de buurtvisie en inwoners die in de enquête hadden aangegeven bereid te zijn nadere toelichting te geven op hun ervaring met de buurtvisie. Bij de enquête was ruimte voor een eigen toelichting en bij de interviews werden open vragen gesteld. Projectdocumentatie en verslagen zijn eveneens gebruikt bij de analyse. **Conclusies** De belangrijkste conclusie uit deze evaluatie is dat de aanpak met stedenbouwkundige buurtvisie goed heeft gewerkt maar niet geschikt is, onder andere vanwege hoge kosten, voor iedere ontwikkellocatie. Een aantal van de succesvolle elementen van de stedenbouwkundige

	buurtvisie, zoals de werkvormen en participatie op locatie worden sinds kort breder toegepast in participatietrajecten. Bijvoorbeeld bij het project “Gat in de markt’ en Eerste Stationsstraat/Vernèdepark. Voorts is geconcludeerd dat het lastig blijft om alle doelgroepen te bereiken. Het naar de mensen toegaan, zoals bij de straatinterviews is een goede aanvulling gebleken op de participatiebijeenkomsten. Aanbevolen wordt de conclusies en aanbevelingen uit deze evaluatie te borgen in de voorgenomen actualisatie van het Participatiebeleid in 2024. Voorts wordt met dit raadsvoorstel de motie 1810-11 ‘Omgeving betrekken’ afgedaan.
Bijlagen	1. Evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie 2. Gebiedsvisie Binnenstad; Evaluatie van de participatie over de Luxemburglaan en Zuidflank Nederlandlaan; Onderzoek en Statistiek juni 2023

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie
2023-118780

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 december 2023

besluit

1. Het college op te dragen om, vooruitlopend op een actualisatie van het Participatiebeleid, de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie te betrekken bij de besluitvorming over procesvoorstellen participatie.
2. Het college op te dragen de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie als input te gebruiken in de actualisatie van het Participatiebeleid, met daarbij in het bijzonder aandacht voor:
    - Het gebruik van, en flexibel omgaan met, verschillende soorten werkvormen om stakeholders in het participatieproces te betrekken.
    - Geen fixatie in het aantal bijeenkomsten bij participatie vastleggen maar deze af laten hangen van de behoefte van het project.
    - Voldoende doorlooptijd voor het gehele participatieproces aanhouden voor zowel de betrokken stakeholders als voor het ambtelijk apparaat.
    - Het onafhankelijke voorzitterschap tijdens participatiebijeenkomsten als uitgangspunt aan te houden.
    - Voor participatiebijeenkomsten locaties kiezen dichtbij de mensen waar het om gaat;
    - Een manier om over gedane toezeggingen transparant terug te kunnen koppelen over eventuele haalbaarheid en/of voortgang
    - Ook na afronding van de participatie de deelnemers regelmatig informeren over de besluitvorming;
3. Met dit raadsbesluit motie 1810-11 af te doen.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 26 februari 2024

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
De gemeenteraad heeft in juli 2021 ingestemd met het initiatiefvoorstel Stedenbouwkundige Buurtvisie.(raadsbesluit stedenbouwkundige buurtvisie). Er werd besloten om bij de start van nieuwe bouwprojecten aan de 'voorkant' belanghebbenden te betrekken en ze niet te overvallen met kavelpaspoorten met kaders die al zijn vastgesteld. Verder werd besloten om niet per kavel maar per buurt, met daarin meerdere kavels en de omgeving waarin de locaties worden ontwikkeld, te bekijken. Omdat het hier gaat om een nieuwe aanpak is besloten eerst een pilot uit te voeren en na evaluatie daarvan te beslissen over eventuele verdere implementatie in het participatiebeleid van de gemeente.

Daarnaast heeft de gemeenteraad op 8 oktober 2018 de motie 1810-11 'omgeving betrekken' aangenomen. In deze motie geeft de gemeenteraad de opdracht aan het college om met omwonenden en betrokken eigenaren en/of ontwikkelaars het gesprek aan te gaan over mogelijke verbeteringen in de openbare ruimte van en rondom een ontwikkellocatie. Over de mogelijke hieruit voortkomende verbeteringen - voor zover deze geen integraal onderdeel zijn van het beoogde ontwikkelplan - een voorstel aan de raad te doen inclusief een voorstel voor dekking van de kosten. Gezien de vele raakvlakken met het initiatiefvoorstel is deze opdracht samengevoegd met de evaluatie van de pilot.

Najaar 2022 is de pilot Stedenbouwkundige Buurtvisie uitgevoerd voor de deelgebieden (buurten) Luxemburglaan e.o. en Zuidflank Nederlandlaan in de Binnenstad. Maart 2023 is de concept buurtvisie aan de deelnemers van het participatietraject verstuurd en is ook de evaluatie van de buurtvisie gestart. Op 26 juni 2023 heeft de raad de deelgebiedsvisie Nederlandlaan met de buurtvisies vastgesteld. Op 3 juli 2023 werd ook de deelgebiedsvisie Luxemburglaan e.o. met buurtvisie vastgesteld.

Met dit raadsvoorstel wordt de evaluatie van de twee pilots stedenbouwkundige buurtvisie aan de raad voorgelegd.

Motie 1810-11 Omgeving betrekken
Bij de behandeling van de Versnellingsagenda Woningbouw oktober 2018 werd door de raad geconstateerd dat de bouwvoorstellen van de Versnellingsagenda op veel plekken in de stad ruimtelijke impact hebben op hun nabije omgeving. Gesteld werd dat deze nieuwe bouwontwikkelingen voor de bewoners in de nabije omgeving van ontwikkellocaties kansen biedt om hun woonomgeving aangenamer en aantrekkelijker te maken. De raad heeft om het betrekken van de omgeving goed te borgen motie 1810-11 'Omgeving betrekken' aangenomen. In het Memo - Verdaging motie 1810-11 van 21 juni 2023 voor afhandeling van deze motie is voorgesteld deze te koppelen aan de evaluatie buurtvisie.

Beoogd effect
Het uiteindelijke doel van de stedenbouwkundige buurtvisie is het verbeteren van de participatie van inwoners en belanghebbenden bij stedelijke ontwikkelingsprojecten in Zoetermeer.
De evaluatie biedt de raad informatie over de ervaringen en de voor- en nadelen van het toepassen van een stedenbouwkundige buurtvisie bij de start van nieuwe bouwprojecten. Deze informatie kan de raad in het vervolg ondersteunen bij het nemen van besluiten over procesvoorstellen participatie.

Motie 1810-11
De raad geeft het college opdracht:
- Met omwonenden en betrokken eigenaren en/of ontwikkelaars het gesprek aan te gaan over mogelijke verbeteringen in de openbare ruimte van en rondom een ontwikkellocatie;
- Over de mogelijke hieruit voortkomende verbeteringen - voor zover deze geen integraal onderdeel zijn van het beoogde ontwikkelplan - een voorstel aan de raad te doen inclusief een voorstel voor het dekken van de kosten.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

1. Het college op te dragen om, vooruitlopend op een actualisatie van het Participatiebeleid, de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie te betrekken bij de besluitvorming over procesvoorstellen participatie.
2. Het college op te dragen de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie als input te gebruiken in de actualisatie van het Participatiebeleid, met daarbij in het bijzonder aandacht voor:
    - Het gebruik van, en flexibel omgaan met, verschillende soorten werkvormen om stakeholders in het participatieproces te betrekken.
    - Geen fixatie in het aantal bijeenkomsten bij participatie vastleggen maar deze af laten hangen van de behoefte van het project.
    - Voldoende doorlooptijd voor het gehele participatieproces aanhouden voor zowel de betrokken stakeholders als voor het ambtelijk apparaat.
    - Het onafhankelijke voorzitterschap tijdens participatiebijeenkomsten als uitgangspunt aan te houden.
    - Voor participatiebijeenkomsten locaties kiezen dichtbij de mensen waar het om gaat;
    - Een manier om over gedane toezeggingen transparant terug te kunnen koppelen over eventuele haalbaarheid en/of voortgang
    - Ook na afronding van de participatie de deelnemers regelmatig informeren over de besluitvorming;
3. Met dit raadsbesluit motie 1810-11 af te doen.

<u>Argumenten</u>

2.1 Met het evaluatierapport wordt de opdracht om pilots stedenbouwkundige buurtvisie uit te voeren en daarover aan de raad te rapporteren afgerond. De evaluatie biedt een overzicht van de ervaringen van de verschillende betrokkenen met het instrument stedenbouwkundige buurtvisie en biedt informatie over de kosten van het toepassen van stedenbouwkundige buurtvisie in vergelijking met de kosten voor reguliere participatietrajecten.

2.1 Door de positieve ervaringen met de stedenbouwkundige buurtvisie op te nemen in het participatiebeleid worden deze goed geborgd en wordt het participatiebeleid verbeterd.

3.1 Bij de aanpak van de stedenbouwkundige buurtvisie is het meenemen van de directe leefomgeving van de ontwikkellocaties sowieso uitgangspunt voor de werkwijze. Inmiddels is het ook bij andere binnenstedelijke projecten gebruikelijk om de omgeving te betrekken bij de planvorming. Het gaat daarbij steeds om maatwerk. De ene keer gaat het om het toevoegen of kappen van bomen, de andere keer over inrichting van een speelvoorziening, verkeerskundige verbeteringen etc. Van het begin af aan wordt ook rekening gehouden met de noodzaak financiële dekking te regelen voor het oplossen van knelpunten en voldoen aan wensen van direct belanghebbenden. Het gaat hierbij om maatwerk. Afhankelijk van het project zal de gemeente de kosten voor haar rekening nemen en worden bij ontwikkelingen op private gronden hierover afspraken met marktpartijen gemaakt. Het is daarom niet mogelijk en ook niet wenselijk om daarvoor richtlijnen vast te stellen. Voorstellen voor de dekking van de kosten maken

deel uit van de projectbegroting. Het betrekken van de omgeving en daarvoor ook maatregelen nemen om aan wensen van bewoners tegemoet te komen is onderdeel van het Participatiebeleid.

Kanttekeningen

1.1 Een van de doelstellingen van de stedenbouwkundige buurtvisie is dat belanghebbenden aan de ‘voorkant’ worden benaderd en niet worden overvallen door kavelpaspoorten en vastgestelde kaders. Bij de beide pilots in de binnenstad was niet echt een situatie van in een vroeg stadium van planontwikkeling betrekken van belanghebbenden. Er lag al een door de raad vastgestelde Visie Binnenstad. Dit is waarschijnlijk de reden dat tijdens de eerste bijeenkomst in het Stadstheater een mis-match was in de verwachtingen over doel en speelruimte van de participatie. Overigens zijn er in Zoetermeer eigenlijk geen locaties meer waar men ‘blanco’ kan beginnen aan een ontwikkeltraject.

Financiën
Niet van toepassing.

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
Niet van toepassing.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie
Niet van toepassing.